

Het boekbedrijf

Recensies en signaleringen

Frans

Jacqueline PICOCHÉ, Jean-Claude ROLLAND. *Dictionnaire du français usuel. 15 000 mots utiles en 442 articles.* – Bruxelles & Louvain-la-Neuve, De Boeck Duculot, 2002, 23 x 24,5, 1064 p., geb., ISBN 2-8011-1291-7, BF 2030.

Dit «leerwoordenboek» reikt vijftienduizend courante woorden en heel wat woordverbindingen en zegswijzen in een continue context aan. De samenstellers presenteren het lexicon¹ in zowat vierhonderd vijftig sterk gelede artikelen, waarin de gangbare woordenschat, per thema of betekenisveld, op een progressieve manier de revue passeert.

De indeling van de artikelen en de typografie laten de behandelde termen en uitdrukkingen duidelijk tot hun recht komen; een eenvoudig codesysteem preciseert de combineerbaarheid en de gebruiksmogelijkheden ervan.

De nieuwe *Dictionnaire* is eveneens als cd-rom² verkrijgbaar (ISBN 2-8011-1266-6, BF 2200). De talrijke *links* en de mogelijkheid om met een zoekmachine het hele corpus aan te boren, verhogen de toegankelijkheid van het grondige leerwoordenboek.

Maryz COURBERAND. *Il baissa sa culotte et dans mon estime. Bizarreries de langage.* – Paris, Mots & Cie, 2001, 18,5 x 12, 125 p., ISBN 2-913588-23-9, € 9.

De auteur bundelt, ten behoeve van de taalliefhebber, talrijke onthutsende, dubbelzinnige, grappige en verrassende formuleringen uit de reclame, de literatuur en het dagdagelijkse taalgebruik. De presentatie in twintig rubrieken brengt de nodige orde in het corpus dat spiritueel ingekleed en gecommentarieerd wordt, met verwijzing naar het werk van gezaghebbende linguïsten.

Jean-Pierre COLIGNON, Pierre-Valentin BERTHIER. *La pratique du style. Simplicité, précision, harmonie.* – Louvain-la-Neuve, Duculot, 1996, 23 x 14,5, 79 p., ISBN 2-8011-1108-2, BF 380. ENTRE GUILLEMETS.

Het boek reikt talrijke tips – met voorbeelden – aan om zich elegant, ongekunsteld en vlot uit te drukken. De wenken hebben betrekking op o.a. woordkeuze, woordvolgorde, welluidendheid, de overeenstemming van de tijden en trends en modes in het taalgebruik. In diverse passages wordt gebruik gemaakt van de terminologie rond de stijlfiguren, wat illustreert dat de traditionele stijlleer een goede inspiratiebron blijft voor personen die een verzorgde en natuurlijk klinkende taal nastreven.

¹ Het corpus is gebaseerd op de *Dictionnaire des fréquences du Trésor de la langue française*.

² De minimale systeemvereisten zijn dezelfde als voor J. HANSE & D. BLAMPAIN, *Nouveau dictionnaire des difficultés du français moderne* (cd-rom); v. *Romaneske*, 26ste jg., 2001, nr. 3, p. 53-54.

Italiaans

Bruno STORNI. *Le preposizioni nel loro contesto. Grammatica ed esercizi a livello medio e superiore. Chiavi.* – Kilchberg-Zürich, Edizioni Mirio Romano, 1999, 24 x 17, 68 p., ISBN 3-907937-03-1, Zw. Fr 18.

Het gebruik van de voorzetsels blijft een moeilijk en complex onderdeel in de studie van het Italiaans. Ten behoeve van anderstalige leerlingen en studenten brengt B. Storni een systematisch en gedetailleerd overzicht, met oefenmateriaal,³ van de diverse voorzetsels en voorzetselgroepen met hun betekenis en gebruiksmogelijkheden in diverse verbindingen. Honderden volwaardige voorbeeldzinnen garanderen een maximale duidelijkheid.

De auteur maakt de studerende attent op de verschillen met de belangrijkste westerse talen en besteedt de nodige aandacht aan de gevallen waar *geen* voorzetsel hoort. Het boek behandelt uitvoerig de *preposizioni improprie*: deze voorzetsels zijn van nature bijwoorden (*prima*), bijvoeglijke naamwoorden (*lungo*) of werkwoordsvormen (*durante*), die naargelang het geval door *di* of *a* gevolgd worden (*prima di*, *vicino a*, *dopo di lei* vs. *dopo cena*) of niet met een ander voorzetsel (*mediante uno sforzo*) gecombineerd worden. Het idioom dat voorzetsels omvat, komt eveneens uitvoerig aan de orde.

Het degelijke overzicht vormt een interessante aanvulling op de courante handboeken voor Italiaanse grammatica.

Spaans

Helmut BERSCHIN, Julio FERNÁNDEZ-SEVILLA, Josef FELIXBERGER. *La lingua spagnola. Diffusione, storia, struttura.* Edizione italiana a cura di Pietro Taravacci. Traduzione ed editing di Paola Lopane e Renzo Tommasi. – Firenze, Casa Editrice Le Lettere, 1999, 21,5 x 14,5, 346 p., ISBN 88-7166-460-4, L. 50.000 / € 25,82. LE LETTERE / UNIVERSITÀ, 12.

De synthese behandelt de verspreiding van het Spaans, de geschiedenis van de taal, de fonologie en de spelling, de spraakkunst en het lexicon. Het overzichtswerk ten behoeve van hispanisten in Italië is een bijgewerkte versie van de tweede Duitse uitgave, getiteld *Die Spanische Sprache: Verbreitung, Geschichte, Struktur* (Ismaning, Hueber, 1995).

Het werk is gebaseerd op een overvloedige bibliografie en verwijst naar heel wat statistisch materiaal, dat de taaltoestanden in Spanje, met ruime aandacht voor de *autonomías*, en Zuid-Amerika evocert. De publicatie bestrijkt een zo ruim onderwerp dat de diverse hoofdstukken, vnl. deze over de geschiedenis van de taal, gedrongen uitvallen. Het boek, dat door een gedetailleerd zaakregister besloten wordt, is dan ook eerder als vademecum dan als leermiddel bedoeld.

Beelden, wereldbeelden en genietingen

Balades en France: à la découverte des 100 plus beaux itinéraires. Traduction-adaptation: O. Ricklin et P. Sabathé. – Paris, Solar, ²2001 [12000], 29,5 x 23, ill., 208 p., ISBN 2-263-02946-X, FF 164 / € 25.

³ Het eigenlijke overzicht wordt veertien keer onderbroken door een reeks oefeningen. De correctiesleutel bevindt zich achter in het boek (p. 55-64), onmiddellijk vóór het driedelige register, dat de gebruiker gewijs maakt in het exposé.

De met talrijke kleurenfoto's geïllustreerde gids presenteert honderd topbestemmingen uit het Franse toeristische aanbod, telkens gevolgd door een aanvullend wandel- of autoparcours voor één dag in de omgeving. Gedetailleerde kaarten en plattegronden met uitgestippelde routes wijzen de weg naar de bestemmingen, met uitzondering van de Parijse *highlights*.

De geselecteerde bestemmingen omvatten kunststeden, landschappen, natuurparken, bekende of miskende monumenten uit verschillende perioden, enkele eilandjes, wijn- en kastelenroutes, diverse musea, ruïnes en een overbekende Parijse begraafplaats. De selectie en alle bijbehorende parcours zijn goed voor maanden gevarieerd reisplezier.

De verzorgde lay-out, met duidelijk herkenbare *excursus* op een gekleurde achtergrond, scherp kaartmateriaal en kleurenillustraties die a.h.w. uit het tekstgedeelte opdoemen, is daarenboven een lust voor het oog.

François COLLOMBET. *Abbayes de France. Lieux de séjour, lieux de silence*. Photographies : Richard Nourry. – Paris, Les Éditions du Huitième Jour, [2000], 23 x 12,5, 159 p., ISBN 2-914119-00-3.

Na een inleidende geschiedenis van vier belangrijke kloosterordes,⁴ stelt de met talrijke kleurenfoto's geïllustreerde gids drieëntwintig abdijen in diverse streken van Frankrijk voor, waaronder diverse bekende monasteria zoals de Mont-Saint-Michel,⁵ Solesmes, Ligugé, La Trappe, Saint-Benoît-sur-Loire, Lérins en Cîteaux. Enkele abdijen, zoals Ourcamp, Le Thoronet, Mont-Sainte-Odile en La Chaise-Dieu, die vroeger aan een monastieke orde toebehoorden, worden nu bevolkt door recentere kerkelijke instituten.

De geselecteerde abdijen ontvangen, volgens de beproefde monastieke traditie, gasten met interesse voor de levenswijze en de spiritualiteit van het huis.⁶ De drieëntwintig abdijen worden uitvoerig gepresenteerd: na de geschiedenis van de abdij en de beschrijving van de gebouwen en het patrimonium, volgt een overzicht van de activiteiten van de religieuzen; de praktische informatie betreft het geboden onthaal, de gehanteerde richtprijs, de aanvangstijden van de liturgische diensten, desgevallend de jaarlijkse bedevaarten en culturele evenementen, en voorts het adres incl. telefoon- en faxnummer, het e-mailadres, en tenslotte een summierere routebeschrijving.

Georges MINOIS. *Storia dell'ateismo*. Traduzione di Oreste Trabucco e Lelio La Porta. – Roma, Editori Riuniti, 2000, 21 x 15, 671 p., ISBN 88-359-4747-2, € 28,41. BIBLIOTECA DI STORIA.

Na verschillende syntheses over mentaliteitsgeschiedenis, brengt G. Minois een historiek van het atheïsme, van de vroegste tijden tot nu. De auteur beschrijft zowel opvattingen, zonder een standpunt in te nemen, als de grote kwantitatieve verschuivingen van de kerkbetrokkenheid. De ideeën, die in de loop der eeuwen opduiken, worden telkens in hun context gesitueerd, zodat de lezer tussendoor verneemt hoe het establishment op de nieuwe denkbeelden reageerde en ze eventueel counterde. Behalve heterodoxe denkers en godloochenars komen dus ook apologeten en diverse verdedigers van de orthodoxie aan

⁴ Benedictijnen, cisterciënzers van de gewone observantie, trappisten, premonstratenzers.

⁵ In de bekende abdij is een beperkte «monastieke permanentie» aanwezig, die de traditie van werk, gebed en gastvrijheid voortzet.

⁶ Omdat het gastenverblijf van de mannenabdijen alleen heren ontvangt, worden dames en gezinnen in een afzonderlijk paviljoen ondergebracht.

de orde. Grote delen van het boek zijn relevant voor de *Geistesgeschichte* van de Romaanse landen, vnl. Frankrijk en Italië.

Het op talloze bronnen en een immense bibliografie gebaseerde boek bestudeert het onderwerp in zijn uiteenlopende verschijningsvormen en betreft in het exposé de religieuze dissidenties⁷ die voor personen of groepen de aanzet tot radicalere stellingnames vormden. Behalve het atheïsme – als individueel wereldbeeld of als door de staat opgelegde ideologie – komt het agnosticisme aan de orde. Naast het werk van beroemde en minder bekende denkers, komen anonieme en clandestiene geschriften ter sprake. Diverse onderdelen van het boek belichten denkers en «scholen» die hun visie d.m.v. filosofische geschriften of literair werk in het Frans een ruimere verspreiding gaven. Minois bespreekt uitvoerig het XVI^{de}-eeuwse scepticisme, het geleerde libertinisme te Parijs, diverse tendensen binnen de verlichting, het positivisme, het rationalisme, de vrijdenkerij en het existentialisme en evocert de weerklank van het atheïstische gedachtegoed in de XIX^{de}- en XX^{ste}-eeuwse roman. Een uitgebreid register van persoonsnamen besluit de verhelderende synthese.

Michael JACKSON. *Groot bier boek*. Vertaling: Guy Van de Velde. – Tiel: Lannoo; Houten: Van Dishoeck, 2001, 16,5 x 14, 544 p., ill., ISBN 90-209-47329-4 en 90-269-2461-5, € 22,50.

In zijn jongste boek presenteert bierkenner Michael Jackson met tekst en beeld de vijfhonderd beste bieren uit het internationale aanbod. De selectie, uit vijf continenten, omvat vooral labels met beperkte productiecijfers. Voor elk «groot bier» is één bladzijde ingeruimd, waarop het flesje, het etiket en een perfect uitgeschonken bier in het daarvoor bestemde glas naast elkaar prijken op de illustratie, naast de opgave van enkele belangrijke kenmerken en een beschrijving van smaak en mondgevoel, vaak aangevuld met een historiek van het bier en de vermelding van verwante producten uit het gamma.

Meer dan een kwart van de voorgestelde topbieren komen uit België of Nederland, met diverse specimina van de typische stijlen, zoals tarwebier, gekruide ales, «gerstewijn», bokbier, trappist, geuze, Vlaams rood bier e.d., die samen een rijk palet vormen. Naast de overige bierlanden met een lange traditie, zoals Duitsland, Groot-Brittannië en de Verenigde Staten, komen diverse jongere biergebieden aan de orde, waaronder Québec en Noord-Frankrijk, de bakermat van de gereputeerde «bières de garde».

Het eigenlijke album wordt gevolgd door een praktische handleiding voor het schenken en proeven van bier. De bladzijden over «bier schenken bij gerechten» en «koken met bier» tonen aan dat kwalitatief hoogstaand bier niet moet onderdoen voor wijn. Een verklarende woordenlijst, een reeks interessante adressen en websites, een selectieve literatuurlijst en een uitvoerig register besluiten de aanschouwelijke biergids.

Hugo Sonnevile

⁷ Bijv. de leer van de dubbele waarheid (XIII^{de} eeuw), diverse reformatorische stromingen, het jansenisme, het quiëtisme en, dichter bij ons, het modernisme.